

## HOTĂRÂRE

cu privire la contestarea Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 4/1 din 24 ianuarie 2020, emise în privința judecătorului Vitalie Budeci de la Judecătoria Chișinău

22 septembrie 2020  
nr. 256/22

mun. Chișinău

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în componența:

Președintele ședinței:

Luiza Gafton

Membrii:

Petru Moraru  
Dorel Musteață  
Nina Cernat  
Anatolie Galben  
Victor Micu  
Alexandr Stoianoglo  
Mariana Timotin  
Elena Belei  
Valentina Coptileț  
Carolina Ciugureanu-Mihailuță  
Ion Crețu

Examinând în ședință deschisă contestația depusă de Elena Demean împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 4/1 din 24 ianuarie 2020, emise în privința judecătorului Vitalie Budeci de la Judecătoria Chișinău, luând act de informația membrului CSM, Valentina Coptileț, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii

### CONSTATĂ:

La 24 aprilie 2019, și, respectiv, la 16 mai 2019, Consiliul Superior al Magistraturii a înregistrat sesizările depuse de Elena Demean, prin care a solicitat atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Vitalie Budeci de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, pentru faptul neglijării unei hotărâri a Curții Constituționale în procesul de înfăptuire a justiției, prin prisma art. 4 alin. (1) lit. c) și i) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară și aplicarea sancțiunii disciplinare.

În motivarea sesizării petiționara a susținut că, la 19 august 2018 a depus la Procuratura mun. Chișinău o plângere în temeiul art. 262, 263 și 274 Cod de procedură penală, prin care a solicitat investigarea și verificarea sub aspect penal, aferent cauzei civile, la acțiunea înaintată de Demean Elena împotriva Consiliului și Primăriei Cîrnățeni, raionul Căușeni, intervenient accesoriu Damian Valeriu cu privire la contestarea actului administrativ, constatarea existenței pretinselor acte de corupție între Damian Valeriu și angajații Judecătoriei Căușeni orientate spre tergiversarea intenționată a examinării cauzei respective, precum și pornirea urmăririi penale în privința lui Damian Valeriu, domiciliat în satul Cîrnățeni, raionul Căușeni, pe faptul amenințării dânsei cu omor.

Demean Elena a invocat că, prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-911/17 din 13 septembrie 2017, au fost casate integral decizia Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017 și hotărârea Judecătoriai Căușeni din 13 mai 2015 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Demean Elena împotriva Consiliului și Primăriei Cîrnățeni, raionul Căușeni, intervenient accesoriu Damian Valeriu cu privire la contestarea actului administrativ, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Căușeni într-un alt complet de judecată.

Petiționara a menționat că prin scrisoarea Procuraturii mun. Chișinău nr. 01/18-9595 din 20 septembrie 2018, a fost informată că plângerea sa, privind pretensele acțiuni ilegale ale lui Valeriu Damian, a fost expediată pentru examinare Procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari.

Demean Elena a indicat că la 12 octombrie 2018 a recepționat scrisoarea Procuraturii Anticorupție nr. 9267 din 3 octombrie 2018, prin care a fost informată că, Procuratura Anticorupție a expediat în adresa șefului IP Căușeni, conform competenței, pentru organizarea examinării, plângerea sa, în partea ce ține de pretensele acțiuni ilegale ale lui Damian Valeriu, manifestate prin amenințarea cu omor.

Petiționara susține că la 15 octombrie 2018 avocatul Dumitru Harea a înaintat în numele său la Procuratura Anticorupție o cerere, la care a anexat mandatul avocațial, solicitând ca în temeiul dispozițiilor art. 274 alin. (1), alin. (5) din Codul de procedură penală, comunicarea despre ordonanța adoptată pe marginea plângerii sale în partea ce ține de investigarea și verificarea sub aspect penal, aferent cauzei civile, acțiunii depuse de Demean Elena împotriva Consiliului local Cîrnățeni și Primăriei Cîrnățeni, raionul Căușeni, intervenient accesoriu Damian Valeriu, cu privire la contestarea actului administrativ (dosar nr. 3-3/18), existența pretinselor acte de corupție între Damian Valeriu, domiciliat în satul Cîrnățeni, raionul Căușeni, și angajații, judecătorii din cadrul Judecătoriai Căușeni, orientate spre tergiversarea intenționată a examinării cauzei respective.

Demean Elena a menționat că, la 26 octombrie 2018 a recepționat la domiciliul său din satul Cîrnățeni, raionul Căușeni, scrisoarea Procuraturii Anticorupție nr. 9783 din 19 octombrie 2018, prin care a fost informată despre refuzul examinării plângerii sale, cu anexarea la scrisoarea în cauză a ordonanței procurorului Ala Căuș din 12 octombrie 2018, potrivit căreia s-a dispus refuzarea în primire și examinare în ordinea art. 274 din Codul de procedură penală a plângerii Elenei Demean împotriva pretinselor acțiuni ilegale ale lui Valeriu Damian, cu informarea despre dreptul de a contesta ordonanța în condițiile art. 265 alin. (2) Cod de procedură penală.

Prin scrisoarea procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari, nr. 10227 din 1 noiembrie 2018 petiționara a fost informată despre faptul că anume prin prisma dispozițiilor art. 265 alin. (2) Cod de procedură penală urmează a fi contestată ordonanța procurorului Ala Căuș din 12 octombrie 2018.

A afirmat că, la 29 octombrie 2018 a depus o plângere la judecătorul de instrucție, prin care a solicitat anularea ordonanței procurorului delegat în Procuratura Anticorupție, Ala Căuș, din 12 octombrie 2018, obligarea procurorului anticorupție să lichideze încălcările depistate ale drepturilor sale, să primească și să examineze plângerea, în baza art. 274 Cod de procedură penală.

Petiționara a relatat, că în cadrul ședinței de judecată avocatul Dumitru Harea, în interesele Elenei Demean a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „de la momentul refuzului” din art. 265 alin. (2) Cod de procedură penală, prin prisma dispozițiilor art. 7, 20 alin. (2), 23 alin. (2) din Constituția Republicii

Moldova, în cadrul examinării plângerii în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 10 ianuarie 2019 a fost admisă cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Prin Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 6 din 19 martie 2019, a fost admisă excepția de neconstituționalitate ridicată de avocatul Dumitru Harea în dosarul nr. 10-614/2018 pendinte, aflat pe rol la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, fiind declarat neconstituțional alin. (2) al art. 265 Cod de procedură penală.

Petiționara a menționat că în aprecierea sa, Curtea Constituțională a indicat în § 48 că, lipsa unei bănuieli rezonabile de comitere a unei infracțiuni nu poate constitui un motiv de refuz de a recepționa plângerea sau denunțul, ci un motiv de refuz de începere a urmăririi penale.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 16 aprilie 2019 a fost respinsă plângerea formulată de Elena Demean în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală și a fost menținută ordonanța procurorului, prin care s-a refuzat în primirea și examinarea plângerii depuse în ordinea art. 274 Cod de procedură penală.

Petiționara consideră, că judecătorul Vitalie Budeci prin acțiunile sale, a comis abateri disciplinare, care pot fi încadrate în art. 4 alin. (1) lit. c), i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, deoarece neglijarea unei hotărâri a Curții Constituționale în procesul de înfăptuire a justiției de către judecătorul vizat reprezintă dovada incompetenței sale profesionale grave și evidente care a afectat drepturile petiționarei și a încălcat norma imperativă prevăzută de art. 7 alin. (6) din Codul de procedură penală.

În final, Demean Elena a solicitat inițierea procedurii disciplinare în privința judecătorului Vitalie Budeci de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, și aplicarea sancțiunilor disciplinare în modul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 21 al Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, sesizarea depusă de Elena Demean a fost transmisă Inspecției judiciare.

Prin decizia Inspectorului-judecător al Inspecției Judiciare, Ioana Chironeț din 22 mai 2019 a fost respinsă ca neîntemeiată sesizarea declarată de Elena Demean.

La 12 iunie 2019, Elena Demean a depus contestație împotriva deciziei Inspectorului-judecător al Inspecției Judiciare, Ioana Chironeț din 22 mai 2019.

Prin Hotărârea Completului de examinare a contestațiilor nr. 1 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii nr. 198/8 din 18 octombrie 2019, a fost admisă contestația declarată de Elena Demean și cauza a fost restituită Inspecției judiciare pentru verificări suplimentare prin prisma art. 4 alin. (1) lit. i) din legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Prin rezoluția inspectorului-judecător din 20 noiembrie 2019 a fost dispusă începerea procedurii disciplinare și inițierea cercetării disciplinare în privința judecătorului Vitalie Budeci de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, în baza art. 4 alin. (1) lit. i) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară, solicitându-se și opinia magistratului în acest sens.

Urmare a efectuării controlului, a fost întocmit Raportul Inspecției judiciare pe marginea sesizării depuse de Elena Demean, prin care inspectorul-judecător a constatat că acțiunile magistratului cad sub incidența art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorului.

Prin prisma art. 26 alin. (1) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Raportul Inspecției judiciare împreună cu materialele relevante au fost remise pentru examinare Plenului Colegiului disciplinar.

Prin Hotărârea Plenului Colegiului disciplinar nr. 4/1 din 24 ianuarie 2020, în rezultatul verificării sesizării, precum și în baza Raportului Inspecției judiciare, în temeiul art. 36 alin. (1) lit. c) și 39 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, cauza disciplinară intentată în temeiul sesizărilor depuse de Demean Elena în privința acțiunilor judecătorului Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, Budeci Vitalie, a fost încetată, din motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară.

La 3 august 2020, Elena Demean, prin intermediul oficiului poștal a depus contestație împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 4/1 din 24 ianuarie 2020, prin care a solicitat admiterea contestației și anularea hotărârii respective, cu constatarea în acțiunile judecătorului Vitalie Budeci de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a abaterilor disciplinare invocate în sesizare și aplicarea față de acesta a sancțiunii disciplinare, ce se impune, conform rigorilor legii.

Pledând pentru admiterea contestației în sensul formulat, contestatara a reiterat motivele de fapt și de drept invocate în contestația depusă la Plenul Colegiului disciplinar.

Suplimentar, a reținut că în baza art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

În același timp, neglijarea hotărârilor Curții Constituționale de către judecătorul vizat, reprezintă compromiterea rolului și importanței unicii autorități de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

În plus, petiționara consideră că motivarea expusă de Plenul Colegiului disciplinar în hotărârea contestată, este intenționat distorsionată de realitatea juridică stabilită de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 6 din 19 martie 2019, prin neglijarea dispozițiilor legal procesuale penale care erau în vigoare la momentul refuzului primirii plângerii de Procuratură.

La caz, a menționat că Plenul Colegiului disciplinar examinând contestația, nu a acordat o apreciere obiectivă circumstanțelor descrise, fapt ce a condus la emiterea unei soluții greșite.

Ca urmare, Elena Demean consideră, că judecătorul Vitalie Budeci de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a admis în procesul de înlăptuire a justiției, abuzuri și ilegalități, dând dovadă de incompetență profesională gravă și evidentă care au condus la încălcarea drepturilor sale.

În conformitate cu art. 39 alin. (1), (2), (3) din Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, hotărârile Colegiului disciplinar pot fi contestate la Consiliul Superior al Magistraturii, prin intermediul Colegiului, de către persoanele care au depus sesizarea, Inspecția judiciară sau judecătorul vizat în hotărâre, în termen de 15 zile de la data primirii copieii hotărârii motivate. Termenul de 15 zile este un termen de decădere. La expirarea acestui termen, hotărârile Colegiului disciplinar devin irevocabile.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii menționează că la 17 iulie 2020, Hotărârea Plenului Colegiului disciplinar nr. 4/1 din 24 ianuarie 2020 a fost expediată

prin intermediul oficiului poștal și recepționată de contestatară la 22 iulie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție, anexat la dosarul disciplinar.

Astfel, termenul de 15 zile pentru contestare, prevăzut de art. 39 alin. (1) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014, a fost respectat, contestația fiind depusă în termen legal, motiv din care va fi examinată în fond.

În acord cu art. 22 alin. (4) din Legea nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, contestațiile împotriva hotărârilor, adoptate de Colegiul disciplinar se examinează conform prevederilor Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Judecătorul Vitalie Budeci de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, prezent la ședința Plenului Consiliului Superior al Magistraturii a solicitat respingerea contestației depuse de Elena Demean și menținerea Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 4/1 din 24 ianuarie 2020, pentru temeiurile reținute în opinia scrisă anexată la materialele cauzei disciplinare.

Contestatară Elena Demean, fiind informată la 18 septembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, inclusiv și telefonic despre data, ora și locul examinării contestației împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 4/1 din 24 ianuarie 2020, în ședința Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nu s-a prezentat.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, prin vot unanim, a dispus examinarea contestației în lipsa Elenei Demean.

Analizând argumentele contestatarii și opinia judecătorului vizat, examinând materialele procedurii disciplinare, raportate la Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a ajuns la concluzia de a respinge contestația Elenei Demean împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 4/1 din 24 ianuarie 2020.

În motivarea hotărârii de respingere a contestației Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele circumstanțe de fapt și de drept.

În corespundere cu art. 39 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014, după examinarea contestațiilor, Consiliul Superior al Magistraturii decide menținerea hotărârii Colegiului disciplinar, fără modificare.

În condițiile art. 34 alin. (5) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, cauza disciplinară se examinează în limitele Raportului Inspecției judiciare, întocmit în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (2).

În accepțiunea art. 36 alin. (1) lit. c) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Colegiul disciplinar poate hotărî încetarea procedurii disciplinare, în cazul în care nu a fost comisă o abatere disciplinară.

În virtutea art.3 din aceeași Lege, judecătorii răspund disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de prezenta Lege. Încălcarea prevederilor altor acte normative atrage răspunderea disciplinară numai în cazurile în care fapta constituie o abatere disciplinară în conformitate cu art. 4.

Inspecția judiciară a calificat acțiunile judecătorului în sesizare ca fiind pasibile de atragere la răspundere disciplinară conform art.4 alin. (1) lit. i) al Legii nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, care stipulează că încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției, constituie abatere disciplinară.

Totodată, Elena Demean a invocat dezacordul cu Hotărârea Plenului Colegiului disciplinar nr. 4/1 din 24 ianuarie 2020, considerând că în acțiunile magistratului sunt

prezente abateri disciplinare prevăzute de art. 4 alin.(1) lit. c) și i) al Legii nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Materialul probatoriu al procedurii disciplinare atestă că în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, la 29 octombrie 2018 în Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a fost înregistrată o plângere în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, de către avocatul Dumitru Harea în interesele Elenei Demean, prin care a solicitat declararea nulității ordonanței procurorului delegat în Procuratura Anticorupție, Ala Căuș, din 12 octombrie 2018, prin care s-a dispus refuzul în primirea și examinarea în ordinea prevederilor art. 274 din Codul de procedură penală, a plângerii Elenei Demean, aferentă cauzei civile, la acțiunea înaintată de Elena Demean împotriva Consiliului și Primăriei Cârnațeni, raionul Căușeni, intervenient accesoriu Damian Valeriu, cu privire la contestarea actului administrativ, constatarea existenței pretinselor acte de corupție între Damian Valeriu și angajații Judecătoriei Căușeni orientate spre tergiversarea intenționată a examinării cauzei respective, precum și pornirea urmăririi penale în privința lui Damian Valeriu, domiciliat în satul Cârnațeni, raionul Căușeni, pe faptul amenințării Elenei Demean cu omor.

Conform Fișei de repartizare a dosarului cererea vizată i-a fost repartizată aleatoriu spre examinare judecătorului de instrucție Vitalie Budeci.

La 21 decembrie 2018, în Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a fost depusă cererea avocatului Dumitru Harea, care acționează în interesele Elenei Demean, prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „de la momentul refuzului” din art. 265 alin. (2) Cod de procedură penală.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 10 ianuarie 2019, a fost admisă cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Prin Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 6 din 19 martie 2019, a fost admisă excepția de neconstituționalitate ridicată de avocatul Dumitru Harea, în dosarul nr. 10-614/2018 pendinte, aflat pe rol la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, fiind declarat neconstituțional alin. (2) al art. 265 Cod de procedură penală.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 16 aprilie 2019, a fost respinsă plângerea formulată de Elena Demean în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală și a fost menținută ordonanța procurorului, prin care s-a refuzat în primirea și examinarea plângerii sale depuse în ordinea art. 274 Cod de procedură penală, contrar celor stipulate de judecătorii Curții Constituționale în Hotărârea nr. 6 din 19 martie 2019, fiind astfel neglijată hotărârea Înaltei Curți, care este executorie prin prisma prevederilor art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală.

În aceste împrejurări, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii consideră inerent a specifica dispozițiile art. 114, 115 (1) și 116 (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 1 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului, în care este reglementat că justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești, prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii. Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.

Pornind de la principiile generale, numai instanțele judecătorești în ordinea și procedura stabilită de atac, sunt în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să-și expună opinia asupra legalității și temeiniciei hotărârilor emise.

Totodată, este imperios de a menționa că, independența judecătorului constituie o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecăți corecte, ce nu

admite intervenirea în deciziile și modul de gândire ale unui judecător, decât prin procedurile judiciare stabilite.

Consiliul Superior al Magistraturii și Inspekția Judiciară nu sunt instanțe judecătorești și nu au competența de înfăptuire a justiției, nu sunt în drept să pună în discuție legalitatea și temeinicia actelor judecătorești de dispoziție adoptate de instanțele judecătorești, inclusiv încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani adoptată de judecătorul Vitalie Budeci la soluționarea plângerii depuse de Elena Demian.

Incidente sunt și prevederile art. 1 alin. (4) din Legea cu privire la statutul judecătorului, care statuează că judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial, acționează fără restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții directe sau indirecte din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare.

Independența judecătorului constituie garanția fundamentală a judecării corecte a cauzelor și premisa statului de drept, presupune neadmiterea intervenirii în deciziile și în modul de gândire a judecătorului decât prin intermediul procedurilor judiciare prevăzute de lege, precum și că judecătorul nu poate fi tras la răspundere disciplinară numai pentru interpretarea legii, inclusiv neuniformă, ori prin aceasta pot fi încălcate drepturile și obligațiile judecătorului de a gândi liber, de a trata, interpreta legea, reieșind și din considerentele că judecătorul are obligația de a se conduce de normele de drept, să determine primordial legalitatea actului juridic în baza căruia se va rezolva litigiul.

În acest context, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în Avizul nr. 3 a specificat, că doar instanța de judecată poate aprecia dacă judecătorul a aplicat neuniform legislația în mod intenționat sau din neglijență gravă și că pentru a aprecia acțiunile judecătorului privind interpretarea sau aplicarea neuniformă a legislației, trebuie să se țină cont și de raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit și că doar în cazul anulării hotărârii judecătorești defectuoase și constatării faptului că la examinarea cauzei judecătorul, intenționat sau din neglijență gravă, a interpretat sau a aplicat neuniform legislația, sancțiunea disciplinară va fi aplicată judecătorului.

Relevant este și pct. 31 din Hotărârea nr. 9 din 28 iunie 2012 a Curții Constituționale, care a subliniat, făcând referire și la alte hotărâri ale sale anterioare, că independența judecătorului este o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecăți corecte, ceea ce presupune că nimeni nu poate interveni în deciziile și modul de gândire ale unui judecător, decât prin procedurile judiciare stabilite.

Conform pct. 7.3 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 28 din 14 decembrie 2010, controlul legalității și temeiniciei actului judecătoresc poate fi exercitat numai de către instanțele de apel și recurs, în conformitate cu procedurile jurisdicționale.

Cele menționate se regăsesc și în Recomandarea CM/Rec (2010)12 a Comitetului Miniștrilor către statele membre cu privire la judecători.

În virtutea art. 19 alin. (3) Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorul nu poate fi tras la răspundere pentru opinia sa exprimată în înfăptuirea justiției și pentru hotărârea pronunțată, dacă nu va fi stabilită, prin sentință definitivă, vinovăția lui de abuz criminal.

În același timp, pentru tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului, prezintă relevanță și pct. 6 al Hotărârii Curții Constituționale din 14 decembrie 2010, cât și pct. 8 al Hotărârii Curții Constituționale din 7 iunie 2011, care menționează că Consiliul Superior al Magistraturii, în calitate de instanță disciplinară, pentru a reține în

sarcina judecătorului săvârșirea unei abateri disciplinare, trebuie să stabilească dacă sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, respectiv, latura obiectivă și latura subiectivă. În lipsa unuia dintre elementele constitutive abaterea disciplinară nu subzistă și, deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii evidențiază că în art. 4 din Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, legiuitorul a stabilit expres și în mod exhaustiv faptele, acțiunile/inacțiunile, care constituie abateri disciplinare.

Astfel, în baza informației acumulate de Inspekția judiciară, Plenul Colegiului disciplinar nu a constatat în acțiunile magistratului Vitalie Budeci de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, abaterea disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, raportând la caz normele menționate și analizând în ansamblu probele administrate în ședință, conchide respingerea contestației depuse de Elena Demean și menținerea hotărârii Plenului Colegiului disciplinar.

În consolidarea soluției sale, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii cu referire la temeiul invocat în baza art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 178, ce vizează acțiunile magistratului, accentuează că, abaterea disciplinară privind încălcarea normelor imperative de către judecători vizează libertatea judecătorilor de a aplica sau interpreta normele legale.

La acest capitol, se desprind două principii de bază ce țin de examinarea cauzei de către judecător. Primul, la examinarea cauzei, atât în procedura civilă, cât și în procedura penală, judecătorul se supune numai legii. Al doilea, aprecierea probelor are loc în baza intimei/propriei convingeri a judecătorului, călăuzindu-se de lege. Respectiv, la aprecierea probelor în baza intimei convingeri, fie de examinarea cauzei în general, limita judecătorului întotdeauna este legea.

În același timp, atragem atenția că niciunul dintre aspectele enumerate supra nu acordă discreție nelimitată judecătorilor la aplicarea normelor, or, aplicarea normelor nu ține de discreția judecătorului, ci de un set clar de reguli de interpretare stabilite de legislație.

Mai mult, legislația națională prevede un șir de sancțiuni procesuale pentru aplicarea sau interpretarea eronată a legii, astfel, putem concluziona că judecătorul trebuie să se călăuzească de lege la aplicarea și/sau interpretarea normelor legale, și discreția judecătorului în acest sens este limitată.

Este inerent a specifica că, stabilirea abaterii de încălcare a normelor imperative ale legislației ține de noțiunea de normă imperativă. Unele norme, deși obligatorii, sunt permissive și ar putea avea mai multe alternative care să permită instanței de judecată o anumită discreție. Cuvântul „imperativ” în abaterea respectivă este folosit pentru a face distincție între normele în care sunt folosite sintagme de genul „instanța de judecată poate”, „la discreția instanței”, pe de o parte, și normele în care sunt folosite sintagme de genul „instanța va”, „instanța trebuie” sau alte formulări categorice, din care rezultă că judecătorul nu are altă alternativă decât să acționeze sau să nu acționeze într-un anumit fel. Încălcarea normelor din ultima categorie este mai greu de justificat, având în vedere obligația judecătorului de a se conduce numai de lege și de aceea legiuitorul a prevăzut această încălcare drept abatere disciplinară.

În acest sens, este oportun de remarcat și faptul că la stabilirea abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, trebuie luate în considerare circumstanțele cauzei, precum



gravitatea încălcării, consecințele încălcării pentru părțile procesului, impactul încălcării asupra imaginii justiției în societate, etc.

În aceste circumstanțe este necesar de notat, în primul rând, că pentru a constata abaterea disciplinară de încălcare a normelor imperative, după cum este prevăzut de Legea nr. 178, nu este nevoie de a demonstra intenția judecătorului, ci e suficient de a demonstra că judecătorul a fost neglijent în aplicarea normei. Judecătorul se prezumă că știe legea, de aceea intenția nu contează la aplicarea normelor imperative.

Așadar, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii complinește că, aplicarea normelor imperative nu reprezintă opinia, discreția sau intima convingere a judecătorului. Aplicarea normelor imperative urmează a fi efectuată în baza unor reguli stabilite de lege. Dacă o normă nu este clară sau permite discreția judecătorului, atunci aceasta nu ar putea fi calificată ca normă imperativă și, respectiv, nu ar putea fi angajată răspunderea disciplinară.

După cum a fost constatat și în ședința Plenului Colegiului disciplinar, că prin cererea înaintată de avocatul Dumitru Harea, în interesele Elenei Demian, la 21 decembrie 2018 a fost solicitată doar ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „de la momentul refuzului” din art.265 alin.(2) Cod de procedură penală.

Prin urmare, rezultă că obiect al sesizării a constituit efectuarea unui control al constituționalității prevederilor art. 265 alin.(2) Cod de procedură penală, care se referă la modul și termenul de contestare a refuzului organului de urmărire penală sau al procurorului de a primi plângerea, dar nu interpretarea faptului dacă organul de urmărire penală sau procurorul ar avea dreptul, sau nu, de a refuza examinarea unei plângeri în ordinea prevederilor art. 274 Cod de procedură penală.

Reiterăm că, la rândul său, Înalta Curte prin Hotărârea nr.6 din 19 martie 2019, a decis de a admite excepția de neconstituționalitate, ridicată de către avocatul Dumitru Harea, în dosarul nr. 10-614/2018, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, și a declarat neconstituțional alineatul (2) al articolului 265 din Codul de procedură penală.

În accepțiunea art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Ca urmare, analizând obiectul sesizării depuse de apărătorul Dumitru Harea la Curtea Constituțională și dispozitivul Hotărârii Curții Constituționale nr.6 din 19 martie 2019, se atestă că Înalta Curte a admis sesizarea în sensul formulat de autorul sesizării, doar în limitele obiectului sesizării, declarând neconstituțional art. 265 alin. (2) Cod de procedura penală.

Reflectând asupra încheierii nr.10-614/2018 din 16 aprilie 2019, prin care se pretinde că judecătorul Budeci Vitalie de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, ar fi neglijat art.7 alin.(6) Cod de procedură penală și, implicit, Hotărârea Curții Constituționale nr.6 din 19 martie 2019, Plenul CSM consideră că Plenul Colegiului disciplinar justificat a stabilit că la emiterea încheierii, instanța de judecată nu a aplicat prevederile art. 265 alin.(2) Cod de procedură penală, care până a fi declarat neconstituțional reglementa modul și termenul de contestare a refuzului organului de urmărire penală sau a procurorului de a primi plângerea, ci dimpotrivă, a apreciat plângerea înaintată în ordinea art 313 Cod de procedură penală, ca fiind admisibilă din punctul de vedere al respectării procedurii prealabile de contestare a ordonanței emise

de procuror, precum și din punctul de vedere al termenului de contestare a acesteia, iar în rezultat a purces la soluționarea plângerii în fond.

Cu referire la pretinsa neglijare de către magistratul Budeci Vitalie de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a prevederilor pct. 48 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019, Plenul CSM opinează că Plenul Colegiului disciplinar a constatat corect că această prevedere reprezintă o interpretare a prevederilor Codului de procedură penală și nu o soluție dată de Înalta Curte pe cauza dedusă judecării, or, soluția Curții Constituționale se regăsește în dispozitivul hotărârii, care nu a fost neglijată în niciun fel de către judecătorul vizat la pronunțarea încheierii nr.10-614/2018 din 16 aprilie 2019.

Sintetizând cele expuse supra, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reliefează că încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 16 aprilie 2019 a fost emisă după ce Hotărârea Curții Constituționale nr.6 din 19 martie 2019 a intrat în vigoare, precum și faptul, că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iulie 2019, s-a constatat că la emiterea încheierii nr.10-614/2018 din 16 aprilie 2019 urmau a fi luate în considerație noile realități juridice create după adoptarea hotărârii respective.

Concomitent, este oportun de evidențiat că la soluționarea plângerilor în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, judecătorul de instrucție efectuează controlul judiciar al acțiunilor și actelor organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații, prin verificarea legalității și temeiniciei acestora prin prisma normelor juridice în vigoare la momentul emiterii actului sau al efectuării acțiunii, dar nu prin prisma normelor care sunt în vigoare la momentul examinării plângerii în ordinea art. 313 Cod de procedură penală.

Respectiv, prin încheierea din 16 aprilie 2019, care deși a fost emisă după intrarea în vigoare a Hotărârii Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019, judecătorul vizat a constatat că la momentul emiterii ordonanței din 12 octombrie 2018, procurorul delegat în Procuratura Anticorupție, Ala Căuș, a acționat în limitele normelor legale.

Așadar, prin prisma pct. 49 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 1 octombrie 2018, rezultă că Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019 este aplicabilă doar pentru viitor.

Or, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 16 aprilie 2019 a fost efectuat controlul judiciar al ordonanței emise de procurorul delegat în Procuratura Anticorupție, Ala Căuș, la 12 octombrie 2018 în vederea verificării legalității și temeiniciei acesteia prin prisma normelor juridice în vigoare la momentul emiterii actului, astfel încât Plenul Colegiului disciplinar a concluzionat întemeiat că la emiterea încheierii din 16 aprilie 2019 nu puteau fi reținute prevederile pct. 48 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019, or, acestea nu au efect retroactiv.

Analizând modalitatea expunerii argumentelor din contestație, cât și materialul probator din procedura disciplinară a judecătorului, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii consideră că, în acțiunile magistratului nu se conturează existența elementelor constitutive ale componenței unei abateri disciplinare, sub aspectul art. 4 lit. i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

În sprijinul poziției exprimate, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii opinează că, la examinarea contestației depuse de Demean Elena, Plenul Colegiului disciplinar s-a conformat prevederilor legale vizate supra, iar drept consecință a încetat cauza disciplinară intentată în temeiul sesizărilor depuse de Demean Elena în privința

acțiunilor judecătorului Budeci Vitalie de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, din motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară.

În condițiile art. 24 alin. (1) și (2) al Legii nr. 947 – XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii adoptă hotărâri cu votul deschis al majorității membrilor săi, cu excepția cazului prevăzut în art.19 alin.(4). La adoptarea hotărârilor cu privire la cariera judecătorilor, răspunderea disciplinară a acestora, sancționarea și eliberarea din funcție a judecătorilor, membrii de drept ai Consiliului Superior al Magistraturii participă fără drept de vot. Votarea se efectuează în lipsa persoanei al cărei caz este examinat și în lipsa celorlalți invitați.

În contextul celor expuse, în rezultatul deliberării și urmare a exprimării votului membrilor, cu drept de vot, prezenți la ședință, cu 12 (douăsprezece) voturi pro, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii respinge contestația depusă împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 4/1 din 24 ianuarie 2020, ca fiind neîntemeiată și menține Hotărârea Colegiului disciplinar nr. 4/1 din 24 ianuarie 2020.

În conformitate cu art. 39 și 40 din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, art. 4, 17, 22, 24 și 25 din Legea nr. 947 din 19 iunie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și art.191 alin. (3) Cod administrativ, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii

## **H O T Ă R Ă Ș T E:**

1. Se respinge contestația depusă de Elena Demean împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 4/1 din 24 ianuarie 2020.

2. Se menține Hotărârea Plenului Colegiului disciplinar nr. 4/1 din 24 ianuarie 2020, emisă în privința judecătorului Vitalie Budeci de la Judecătoria Chișinău.

3. Prezenta Hotărâre poate fi contestată la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile.

4. Copia prezentei Hotărâri se expediază spre informare persoanelor vizate și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii ([www.csm.md](http://www.csm.md)).

**Președintele ședinței Plenului  
Consiliului Superior al Magistraturii**

**Luiza GAFTON**